

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İktüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Cengiz ÇİÇEK

İstanbul Milletvekili

Bakanlığınıza bağlı Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAYKUR) bünyesinde işletilen fabrikalarda, basına yansıyan resmi olmayan rakamlara göre yaklaşık 10 bin mevsimlik işçi çalışmaktadır.

ÇAYKUR bünyesindeki mevsimlik işçiler yıl içinde 4 ila 6 ay gibi sınırlı sürelerle çalıştırılmakta, yılın yarısını işsiz ve gelirsiz geçirmektedir. Mevsimlik işçiler, kadro verilmemesi amacıyla 179'uncu günde işten çıkarılmakta, işten çıkarıldıkları dönemlerde sigorta prim ödemeleri de kesilmektedir.

Ekonomik krizin, hayat pahalılığının ve barınma-gıda-eğitim giderlerinin emekçiler açısından son derece ağırlaştığı bu dönemde; işçilerin yılın yarısında ücretsiz ve güvencesiz bırakılması, ağır mağduriyetlere yol açmaktadır. Ev kiralari, biriken faturalar ve çocukların okul masraflari karşılanamaz hale gelmektedir.

Yılın yarısını ücret almadan geçiren ÇAYKUR işçileri, çalışmadıkları dönemde borçlanmakta; çalıştıkları dönemde ise yalnızca biriken borçlarını kapatmaya çalışmakta, bu durum sürekli bir yoksulluk ve sefalet döngüsüne dönüşmektedir.

2023 yılında yapılan yasal düzenlemelerle, kamuda ve KİT'lerde çalışan taşeron, geçici ve mevsimlik işçilere kadro verilmiş ya da çalışma koşullari iyileştirilmişken; ÇAYKUR mevsimlik işçileri bu düzenlemelerin dışında bırakılmıştır.

Bu bağlamda;

- 1) ÇAYKUR bünyesinde hâlihazırda çalışan mevsimlik işçi sayısı kaçtır? Bu sayı illere ve fabrikalara göre nasıl dağılmaktadır?
- 2) Mevsimlik işçilerin 179'uncu günde işten çıkarılması, kadro verilmemesi amacıyla yapılan bilinçli bir uygulama mıdır?
- 3) İşten çıkarılan işçilerin sigorta primlerinin kesilmesi, Anayasa'nın 60. maddesinde güvence altına alınan sosyal güvenlik hakkını ihlal etmiyor mu?
- 4) Bu koşullarda çalışan bir ÇAYKUR mevsimlik işçisinin 7.000 prim gününü doldurarak emekli olması fiilen mümkün müdür?
- 5) Yılda 4-6 ay çalıştırılan bir işçinin emeklilik için 40-50 yıl çalışmak zorunda kalması, sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmakta mıdır?
- 6) İşçilerin çalışmadıkları dönemlerde işsizlik ödeneğinden yararlanamamasının yarattığı mağduriyetlere ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır?
- 7) 2023 yılında kamuda ve KİT'lerde çalışan geçici ve mevsimlik işçilere kadro verilmişken, ÇAYKUR işçilerinin bu kapsam dışında bırakılmasının gerekçesi nedir?
- 8) ÇAYKUR mevsimlik işçilerine kadro verilmesi yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?